

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 26 września 2018 r.

ZP-KNPS.431.6.29.2018.MS

Pani
Elżbieta Kasprzak
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Przemkowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 25-27 lipca 2018 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Małgorzata Siłka – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Przemkowie, ul. Powstańców Styczniowych 7, 59-170 Przemków, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 25 lipca 2018 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 5 czerwca 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2018 r.

Jednostką kieruje Pani Elżbieta Kasprzak, powołana na stanowisko Kierownika Ośrodka z dniem 26 września 2001 r. na mocy Uchwały Nr 47/2001 Zarządu Gminy i Miasta w Przemkowie z dnia 26 września 2001 r.

Pani Elżbieta Kasprzak ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 21 sierpnia 2018 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- udzielania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),

- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy, dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),

w okresie objętym kontrolą nie były realizowane, bowiem jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto Kierownik Ośrodka oświadczył, że Gmina Przemków nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy). Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Przemków nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formę pomocy.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej lub w ośrodku wsparcia kierowano do placówek odpowiedniego typu zlokalizowanych jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemkowie w okresie objętym kontrolą nie opracowywał i nie realizował projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy), prowadził natomiast inne działania o charakterze lokalnym na rzecz niepełnosprawnych dzieci i dorosłych.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6).

Gmina nie realizuje natomiast zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 3, 7, 8 i 9 ustawy, dotyczących:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7)
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formy pomocy.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5). Mieszkańcy Gminy mogą korzystać w tym zakresie z placówek prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

W Gminie Przemków zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy nie było realizowane.

Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik OPS w Przemkowie składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik OPS w Przemkowie spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni terenowi zatrudnieni w OPS.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Przemków zamieszkały na dzień 14.06.2018 r. przez 8.307 mieszkańców, w tym 57 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Przemkowie, na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych terenowych (4 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku OPS w Przemkowie powyższy wskaźnik jest spełniony w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

W sprawie dotyczącej przyznania schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (J.U.) przed wydaniem decyzji OPS/ŚU/421/455/2018 z dnia 29.06.2018 r., OPS/ŚU/421/1077/2017 z dnia 28.12.2017 r. i OPS/ŚU/421/583/2017 z dnia 3.07.2017 r. przyznających pomoc w formie schronienia nie podpisano ze stroną kontraktu socjalnego. Zgodnie z art. 48a schronisko zapewnia tymczasowe schronienie osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny.

W sprawach dotyczących usług opiekuńczych, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Wydawane decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie usług opiekuńczych nie zawierają miejsca świadczenia usług opiekuńczych.

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej – ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W sprawie dotyczącej przyznawania zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (J.Sz.) na wniosek strony z dnia 13.11.2017 r. wydano decyzję administracyjną przyznającą świadczenie w postaci zasiłku celowego dopiero w dniu 29.12.2017 r., co jest niezgodne z art. 35 § 2 kpa, który wskazuje, że załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Ponadto, zgodnie z art. 36 § 1 i § 2 kpa, o każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie, organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia, nawet jeśli zwłoka w załatwianiu sprawy nastąpiła z przyczyn niezależnych od organu. W powyższej sprawie, strona nie była informowana o przedłużeniu terminu postępowania administracyjnego.

W sprawie dotyczącej dożywiania dorosłych, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 3 (M.K.) brak wskazania daty odbioru decyzji OPS/ŚU/415/1045/2017 z dnia 12.12.2017 r., przez stronę.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań

formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
2. brak zawarcia kontraktu socjalnego z osobą przebywającą w schronisku dla bezdomnych,
3. brak wskazania w decyzjach administracyjnych miejsca świadczenia usług opiekuńczych,
4. nieterminowe wydanie decyzji w sprawie przyznania zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
5. brak daty odbioru decyzji w sprawie dotyczącej dożywiania dorosłych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Podjąć działania zmierzające do realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Termin wykonania: 30.04.2019 r.

2. Przed wydaniem decyzji w zakresie przyznania tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych sporządzać z daną osobą kontrakt socjalny.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych wskazywać miejsce ich świadczenia.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.), art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Sprawy dotyczące przyznania pomocy społecznej załatwiać w terminach wskazanych w Kodeksie postępowania administracyjnego. O każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie, organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia nawet, jeśli zwłoka w załatwianiu sprawy nastąpiła z przyczyn niezależnych od organu.

Podstawa prawna: art. 35 § 3 i 36 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Decyzje administracyjne doręczać stronom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

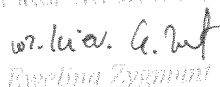
Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:
1. Burmistrz Przemkowa
2.a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Ewelina Zygmunt